

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår ref.: 2510184-1 -
Vår dato: 24.11.2025

Saksbehandler: Charlotte Svensen Albretsen

Høring av endring av forskrift om radioamatørlisens av 5. november 2009 nr. 1340

1. Innledning

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) foreslår endring i forskrift av 5. november 2009 nr. 1340 om radioamatørlisens (radioamatørforskriften) jf. forvaltningsloven¹ § 37 andre ledd og utredningsinstruksen² kapittel 5.

2. Bakgrunn for revisjonen

Bakgrunn for revisjonen er å forenkle regelverket og tydeliggjøre de rettslige rammene for utøvelse av radioamatørvirksomhet, herunder å oppdatere forskriftsteksten slik den er i tråd med gjeldende radioreglement og annet relevant regelverk. Nkom har videre sett behovet for å innta endringer i form av ny lisensklasse og regulering av fjernbetjening av radioamatørstasjoner via internett.

Det ble fremmet ønske om opprettelse av en begynnerlisens fra Norsk Radio Relæ Liga (NRRL) til Digitaliserings- og Forvaltningsdepartementet (DFD) høst/vinter 2024, for å øke rekrutteringen til radioamatørhobbyen.

Nå har flere land i Europa innført begynnerlisens (Entry Level). En slik lisens vil også kunne være lettere å innføre i skoleverket og kan bidra til å øke rekrutteringen til realfag og

¹ Lov 10. februar 1967 om behandlingssåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)

² Instruks om utredning av statlige tiltak (Utredningsinstruksen), fastsatt ved forskrift 19. februar 2016 nr. 184 (FOR-2016-02-19-184)

radioteknologi. Nkom er positive til dette og ønsker derfor å legge til rette for realisering av en slik lisens.

Nkom ønsker som utgangspunkt å følge internasjonal harmonisering gjennom CEPT. ECC report 89³ beskriver en slik begynnerlisens og er et utgangspunkt for dette arbeidet. NRRL fikk i 2020/21 tildelt midler fra forskningsrådet for å utvikle lærestoff mm. for begynnerlisens som også skal kunne benyttes i skoleverket. NRRL har utarbeidet lærebok og er i ferd med å ferdigstille spørsmålsbank til lisensprøve for begynnerlisens.

Nkom har registrert en økende interesse for bruk av fjernbetjening av radioamatørstasjon via internett. Denne bruken øker i omfang og brukerne finner stadig nye «bruksområder» for fjernbetjening av radioamatørstasjoner. Det er ønskelig å ha et regelverk å vise til for å regulere denne typen bruk.

3. Vesentlige endringer

Forskriften inneholder to vesentlige endringer, hva gjelder innføring av begynnerlisens og regulering av fjernbetjening av radioamatørstasjon via internett.

3.1 Begynnerlisens § 5 og krav til utstyr § 10

NRRL fremmet forslag om å legge til en «Entry»-lisens for DFD i høst, og Nkom har nå tatt inn en ny radioamatørlisens i forskriften.

Radioamatørlisens er nå inndelt i to

- 1) Begynnerlisens
- 2) Full lisens

Eksamenskravene til begynnerlisens vil være enklere enn for full lisens. Det vil imidlertid være noen begrensninger for begynnerlisens, sammenlignet med full lisens. Begrensningene gjelder hvilke frekvenser som kan benyttes, sendereffekt og det er innført krav til utstyret som kan benyttes av innehaver av begrenset lisens.

Gebyret for begynnerlisens vil også være noe rimeligere, anslagsvis halvparten av full lisens.

3.2 Fjernbetjening av radioamatørstasjon § 8

En radioamatørlisens med tilhørende kallesignal gir innehaveren rett til å bruke kallesignalet i det landet det er tildelt for. I utgangspunktet skal radioutstyret betjenes fysisk av en radioamatør. Etter at utstyr for fjernbetjening ble tilgjengelig har Nkom godtatt fjernbetjening av radioamatørstasjon plassert for eksempel på hytta uten at det er tatt inn i radioamatørforskriften. Mange radioamatører er plaget med støy eller at de ikke har plass til antenner der de bor. Fjernbetjening av radioamatørstasjonen er da ofte eneste mulighet til å utøve radioamatørvirksomheten.

³ [ECO Documentation](#)

Fjernbetjening av radioamatørstasjoner i de spesielle norske landområdene som Svalbard, Bjørnøya, Jan Mayen, Bouvet Island, Peter Is Øy og norske landområder i Antarktis mener Nkom kan bli et problem. Disse områdene har egne spesielle kallesignal: Svalbard og Bjørnøya (JW), Jan Mayen (JX) og Bouvet Island, Peter Is Øy og norske landområder i Antarktis (3Y). Det er i dag teknisk mulig å tilrettelegge slik at radioamatører kan fjernbetjene radioer på disse stedene, noe som gir inntrykk av at de fysisk befinner seg der. De kan da få uberettiget høy poengsum i for eksempel konkurranser. I tillegg kan noen radioamatører ta betalt for at andre kan bruke deres stasjoner til fjernbetjening fra disse stedene, eller de setter opp faste stasjoner hvor brukere må betale for å benytte dem.

All bruk av radiofrekvenser for radioamatørvirksomhet skje på ikke-kommersiell basis jf. forskriftens § 3 a som definerer radioamatørvirksomhet. Selv om denne bestemmelsen fanger opp det å ta seg betalt, er det ikke tilstrekkelig for å hindre misbruk. Derfor foreslås det et forbud mot fjernbetjening av radioamatørstasjon dersom radioamatøren ikke fysisk befinner seg på samme landområde, som er f.eks. norsk fastland, Svalbard, Bjørnøya, Jan Mayen, Bouvet Island, Peter Is Øy eller norske landområder i Antarktis. Dette tiltaket vil bidra til å sikre rettferdighet og integritet i radioamatørvirksomheten, og forhindre at noen utnytter systemet for personlig gevinst.

4. Øvrige endringer

Endringene for øvrig er for å være i overenskomst med relevant lovverk, herunder internasjonale forpliktelser. Det er mindre endringer i forskriften utover begynnerlisens og regulering av fjernbetjening av radioamatørstasjon.

Av øvrige endringer kan nevnes:

- Det er gjort enkelte språklige endringer, blant annet for å tydeliggjøre hva som kreves av en «radioamatør».
- Bestemmelsen om kallesignal er tatt ut fra forskriften, og er nå regulert i nummerforskriften.
- Nkom foreslår å tillate bruk av radioamatørfrekvenser fra luftfartøy uten fører om bord med forholdsvis lav effekt (100 mW e.i.r.p.). Denne tillatelsen vil kun gjelde for radiosending. Krav fra andre myndigheter (eksempelvis Luftfartstilsynet) vil måtte søkes om som tidligere.

- Det er tatt inn unntak for CE merking av kommunikasjonsutstyr (uten radio) for radioamatørvirksomhet som er hjemlet i EMC- forskriften⁴ i tillegg til unntakene i forskrift om EØS-krav til radioutstyr⁵.
- Nkom foreslår å tillate bruk av kryptering av samband organisert krise- og redningssamband og ved trening til dette.
- Det foreslås å tillate at personer som ikke har radioamatørlisens kan betjene radioamatørstasjon ved nød- og krisesamband når personen(e) er under fysisk overvåking av en radioamatør med full lisens.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forskriften regulerer bruk av frekvenser og radioamatørstasjoner til radioamatørvirksomhet. For å få radioamatørlisens må man bestå en prøve, og betale et gebyr til Nkom. Gebyret følger av sektoravgiftsforskriftens⁶ § 11, og lyder på 2100 kroner for tildeling av lisensen, og 1050 kroner for endring av kallesignal.

Det vurderes at endring av forskriften vil få økonomiske konsekvenser for de som ønsker å drive radioamatørvirksomhet som forskriften retter seg mot. Man vil nå ha et valg som ny radioamatør om å ta begynnerlisens og full lisens, som forhåpentligvis vil rekruttere flere til radioamatørhobbyen. Den økonomiske konsekvensen for nye radioamatører medfører at de som tar begynnerlisens betaler et gebyr tilsvarende halvparten av dagens gebyr.

Når det gjelder økonomiske konsekvenser for det offentlige innebærer endringen av forskriften potensielt at flere rekrutteres til radioamatørhobbyen, og man kan derfor påregne en økning i gebyrutstedelse. Det er også en mulig konsekvens at man får noe mindre i årlige gebyrinntekter dersom flere velger å ta begynnerlisens i stedet for full lisens. Likevel er endringen ment for å være en lettere inngangsport for å drive radioamatørvirksomhet, og antas ikke å gi store økonomiske konsekvenser. I alle tilfeller forventes ikke en negativ økonomisk konsekvens for det offentlige, herunder Nkom.

Administrativt innebærer endring av forskriften at Nkom trolig vil få flere søknader om radioamatørlisens og kallesignal, dersom endringer får den tiltenkte virkningen av at flere rekrutteres til radioamatørhobbyen.

⁴Forskrift om EØS-krav til elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) for utstyr til elektronisk kommunikasjon av 15.april 2016 nr. 378

⁵ Forskrift om EØS-krav til radioutstyr av 15. april 2016 nr. 377

⁶ Forskrift om sektoravgift og gebyr til Nasjonal kommunikasjonsmyndighet av 17.januar 2024 nr. 79

6. Merknader til de enkelte bestemmelser

§ 3 Definisjoner og forkortelser

- a. *radioamatørvirksomhet: Radiokommunikasjon som utøves av fysiske personer som innehar radioamatørlisens ved bruk av radioamatørstasjon og frekvenser som angitt i § 4 på ikke kommersielt grunnlag (1).*

- (1) Begrepet «ikke kommersielt grunnlag» skal i denne sammenhengen tolkes noe videre enn i dets vanlige språklige betydning. Formålet er at radioamatørvirksomhet kun skal drives på hobby-basis.

§ 7 Krav til sendinger

Ved bruk av radioamatørstasjon skal fullstendig kallesignal tildelt etter nummerforskriften oppgis (1) ved begynnelse og slutt av sendingen og med passende korte intervaller under sendingen.

- (1) Formålet ved å oppgi kallesignal er å identifisere radiosendingen. Teksten er endret fra «korte intervaller» til «passende korte intervaller» for å tilpasse mer til normal bruk.

7. Høringsinnspill

Høringen er åpen for alle, også andre enn de som er oppført på listen over høringsinstanser kan derfor sende kommentarer på høringen til Nkom. Høringsinstansene bes selv å vurdere behovet for å forelegge høringen for underliggende organer.

Nkom vil publisere høringsinnspillene på nkom.no og ber om at eventuelle innspill utformes slik at de kan offentliggjøres. Dersom høringsinnspillene inneholder opplysninger som avsender mener at det er grunnlag for å unnta fra offentligheten etter offentlighetsloven og forvaltningsloven, ber vi om at dette fremgår tydelig av innspillet og at det begrunnes.

Spørsmål om høringen kan rettes til juridisk seniorrådgiver Charlotte S. Albretsen på csa@nkom.no.

Alle høringsinnspill skal være skriftlige og sendes per e-post. Vi ber om at hørings svar sendes til Nkom på firmapost@nkom.no innen 15. desember 2025.

Med hilsen

Frode Målen
seksjonsjef

Charlotte S. Albretsen
Juridisk seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og ekspedert uten underskrift

Nasjonal
kommunikasjons-
myndighet

Mottakere:

DIGITALISERINGS- OG FORVALTNINGSDEPARTEMENTET (DFD), Postboks 8004 Dep,
0030 OSLO

979484534, TV2 AS,

Postboks 7222, 5022 BERGEN

NORSK RADIO RELÆ LIGA, Postboks 20 Haugenstua, 0915 OSLO

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET, Postboks 8005 Dep., 0030 OSLO

DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP (DSB), Postboks 2014,
3103 TØNSBERG

976390512, NRK, Bjørnstjerne Bjørnsons plass 1, 0340 OSLO